

DE SCHAKEL

INFORMATIEBLAD VOOR OUDEREN IN DE GEMEENTE VENRAY
jaargang 24 nummer 11 november 2009

De Schakel is een uitgave van de Centrale van Ouderenverenigingen Venray en van de Seniorenraad

IN DIT NUMMER O.A.:

- **Vrijwillige hulp bij dementie:**
Wat doet een dementievrijwilliger?
- **Veldeke Venray presenteert het Venrays**
spreekwoordenboek.
- **Voor u gelezen.**
- **Een welkom voor onze nieuwe burenen.**
Een bijdrage van Joep Hahn.
- **Actuele zaken vanuit de Seniorenraad en**
de Centrale van Ouderenverenigingen.
- **Belangenverstrengeling (of niet). Een nota**
van de Seniorenraad en de Centrale.
- **Langs de Moezel aan de Moezel.**
Een reisverslag van Leny Tromp.
- **De Stal: Een oorlogsdrama.**
Een bijdrage van Sjaak van Osch.
- **Hebt u een mo(nu)mentje?**
Een rubriek van Paul Reiniers.
- **Wat doet de commissie COH?**

Lees De Schakel óók op www.seniorenraad.info

COLUMN

PRIETPRAAT

Dit wordt vandaag mijn laatste column. Twaalf jaar heb ik maandelijks een column geschreven in De Schakel en zoals u weet, aan alles komt een einde. Op allerlei plaatsen en op allerlei manieren hebt u mij door de jaren heen laten weten, hoe u iedere maand weer met veel plezier deze columns hebt gelezen. Meestal kon u er iets van uzelf in ontdekken of de column zette u aan het denken en gaf het aanleiding om met anderen erover te praten en soms deed u mij weer een nieuw idee aan de hand.

Ik heb het altijd met veel plezier gedaan en het heeft mij nooit moeite gekost om een onderwerp te vinden. Iedere maand kwam er wel iets boven. Dan had ik weer iets gehoord, gelezen of opgemerkt en gaandeweg de jaren krijg je daar ook ervaring in. Vandaag wil ik u nog enkele prietpraatjes doorgeven. Kinderen kunnen soms zo'n opmerkelijke dingen zeggen, zoals Hanneke, die met haar opa naar de geitjes staat te kijken. Moedergeit was speels aan het bokken met haar kleintjes en Hanneke zegt: "Als ik later moeder ben, ben ik veel liever voor mijn kindjes."

Of zoals mijn kleinzoon, die voordat hij met mij gaat voetballen zegt "Oma, zal ik eerst de spelregels uitleggen?"

Kleinzoon van drie wil zijn laarsjes aantrekken maar zet ze verkeerd voor zich neer. Opa verwisselt ze, maar kleinzoon zet ze weer terug. Toch trekt hij ze goed aan. Opa zegt: "Zo is het goed." "Dat hoeft je niet te zeggen opa, dat weet ik ook wel"

Als kleindochter bij oma op bezoek is wil ze altijd voorgelezen worden uit hetzelfde boekje. Op een dag pakt ze zelf het boekje en als oma vraagt of ze voor moet lezen zegt ze "Kan zelf lezen." En inderdaad "leest" ze blad voor blad wat er staat. Tot slot wens ik iedereen heel veel goeds voor nu en voor de toekomst!!

Maria Lenkens-Ermens

*De Schakel wordt mede
mogelijk gemaakt door*

wonen venray

Ruimte voor jezelf!

VRIJWILLIGE HULP BIJ DEMENTIE

**hulp bij
dementie**
noord-limburg

**Het werd de familie
allemaal teveel.** De
dagelijkse gang naar
moeder Jenniskens
die langzaam maar
zeker aan het
dementeren is. Elke
avond ging een van

de kinderen naar haar toe om haar te helpen de
avond door te komen. Want mevrouw Jennis-
kens weet niet meer precies wat ze moet doen
en ging daardoor onrustig door het huis. Via de
Vrijwillige Thuishulp kwamen haar kinderen in
contact met Aggie, de eerste dementievrijwillig-
ster.

Voordat Aggie als dementievrijwilligster kon
beginnen heeft zij een korte cursus gevolgd, om
te leren wat dementie precies is en hoe hier mee
om te gaan. Aggie: "Je kunt alleen dementie-
vrijwilliger zijn als je enige kennis hebt over
dementie. Het is belangrijk om te weten wat je
wel of juist niet moet doen. Hierdoor kun je bij de
dementerenden beter rust overbrengen."

Aggie gaat in de avonduren naar mevrouw
Jenniskens om met haar activiteiten te
ondernemen. Samen wandelen, een kast
opruimen of foto's kijken. Praten over vroeger.
Gewone dingen, die voor mevrouw Jenniskens
veel betekenen. Zij geniet enorm want er is
iemand die tijd voor haar maakt, naar haar
luistert en met haar even een wandeling maakt.
Dat kan ze van haar kinderen niet elke dag
vragen, vindt ze.

De kinderen van mevrouw Jenniskens voelen
zich ontlast nu zij weten dat hun moeder ook
regelmatig in de avonduren een bezoekje krijgt.
Zij hebben kennism gemaakt met Aggie en zien dat
hun moeder bij haar in vertrouwde handen is. Zij
stemmen hun eigen bezoeken hier op af en
kunnen even ademhalen in hun eigen gezin.
Ook zijn ze uitermate tevreden over de
ondersteuning die zij ervaren van Claudia, de
trajectbegeleidster van het dementieprogramma
"Hulp bij Dementie". Claudia is voor hen de spin
in het web bij de hulpverlening rondom hun
moeder. Zij heeft ook de mogelijkheid van een
dementievrijwilligster aangekaart.

Aggie met Mevr. Jenniskens

De Vrijwillige Thuishulp werft nog meer
dementievrijwilligers. Ondanks dat er zich al een
vijftigtal hebben aangemeld wordt er nog
dringend naar vrijwilligers gezocht. Door de
vergrijzing zijn er, als alle dementerenden thuis
worden meegeteld, komend jaar liefst 800
vrijwilligers nodig in de regio Noord-Limburg.
Wilt u informatie of wilt u zich aanmelden? Kijk
op www.dementievrijwilligers.nl of bel met
077 3231130

OPROEP VOOR EEN NIEUW REDACTIELID VAN DE SCHAKEL

Redactielid gezocht !

De redactie van De Schakel
bestaat volgens het
redactiestatuut uit vijf tot zeven
personen. De redactieleden komen
eens in de maand, vóór het verschijnen
van De Schakel, bijeen om de nieuwe
Schakel te bekijken en eventueel te corrigeren
en om mogelijke onderwerpen voor het volgende
nummer voor te bereiden. Het zou fijn zijn als we
het werk onder elkaar kunnen verdelen, zodat
ieder een taak onder zijn hoede neemt.

Eind dit jaar neemt Maria Lenkens uit Vredepeel,
na twaalf jaar, afscheid en dan komen we in
aantal onder deze limiet. We zoeken daarom
één of twee nieuwe redactieleden onder de
(jongere) senioren. Graag hebben we ook weer
een vrouw erbij. Wie belangstelling heeft kan
zich melden bij J. Penris, Zandakker 10, Venray.
Telefoon 585364 of e-mail sacilot@kpnplanet.nl

VENRAYS SPREEKWOORDENBOEK

Eind oktober presenteerde Veldeke Venray het Venrays spreekwoordenboek met meer dan 6000 spreekwoorden, gezegden en uitdrukkingen. Vier schrijvers (Frits Linssen, Edouard Messemaeckers, Ad van Zwol en Jacqueline van den Heuvel-van den Munckhof; tekeningen van Niels Vergouwen) hebben er officieel dik twee jaar aan gewerkt. Maar eigenlijk legde Frits Linssen zestig jaar geleden al de basis.

De nu 76-jarige Frits, zoon van een (Venlose) groenteboer, die destijds een zaak aan de Grote Markt in Venray had, raakte in het dialect geïnteresseerd toen hij boeren bepaalde uitdrukkingen hoorde bezigen. Hij vond die zo leuk dat hij ze opschreef. Niet veel later vertaalde hij het boekje *“Riek zônder caens”*, dat Oostrummer Sjang Hoex had geschreven. Linssen verdiepte zich steeds meer in het dialect (Venrays is een echte taal, verzekert hij) en geeft regelmatig cursussen in het dialect lezen en schrijven. Ook schreef hij achttien jaar geleden samen met oud-Venraynaar Willy Schols het Venrays woordenboek. Daarin staan al vele spreekwoorden, maar vanwege de omvang werd ook heel veel wegge-
laten. Veldeke Venray vond dat zonde en drong er enkele jaren geleden op aan om ook die gezegden en uitdrukkingen in een boek vast te leggen. Frits wilde het niet alleen doen en kreeg hulp van enkele Veldekeleden.

Nu ligt het spreekwoordenboek dan in de winkel. Het is nodig, zegt Frits Linssen. Op school krijgen de kinderen nauwelijks nog les in Nederlandse, laat staan in de eigen Venrayse spreekwoorden. Thuis wordt vaak alleen nog maar Nederlands gesproken. Terwijl de Venrayse taal zoveel meer klanken heeft als het Nederlands. Het Nederlands is heel arm aan gevoelswoorden.

Frits Linssen

'n Paerd en 'n vrouw zuukte
doonbeej huus.

Enne pestoeër huuërt 't liever
ritsele as klingele.

Enne mök kan 'n koew werre,
mar enne meens kan mök
blieve.

Waor 'n begin is, mot ok 'n
aend zien.

Nederlands is volgens Linssen ook een beetje het Esperanto van de Middeleeuwen. Het is samengesteld uit talen als het Fries, Vlaams, Saksisch, hier en daar Keltisch en de Limburgse dialecten. De (oudere) Venraynaren zullen met plezier door het boek bladeren. De ene keer herkendend ('O ja, dat zeiden we vroeger inderdaad'), de andere keer verrast ('he, dat wist ik niet meer').

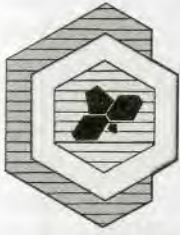
Voor velen zal het een ontdekkingsreis door de eigen taal zijn. Spreekwoorden zijn het zout in de pap van een taal, betoogt Linssen. Ze geven wijsheden over dingen van alledag, er zit vaak humor in, vaak zijn ze ook op rijm. Frits vindt het eigenlijk jammer dat de voorbereidingen zijn afgerond. Het was leuk werk. "We hebben wat

afgelachen." Of, zoals het Venrayse spreekwoord zegt:

“Waor 'n begin is, mot ok 'n aend zien”.

Het Venrays woordenboek kost € 27,50 en is te koop in de Venrayse boekhandel Van den Munckhof.

Verderop in deze Schakel vindt u nog meer Venrayse spreekwoorden!

De **Seniorenraad** constateerde in zijn vergadering van 8 oktober dat er op bouwgebied voor ouderen in Venray stagnatie ontstaat. Diverse plannen gaan niet door of er zitten ineens haken en ogen aan. De commissies van de seniorenraad werken alle vanuit eigen visie aan deze

zaken, maar het ontbreekt langzaam maar zeker aan een goed overzicht en een goede coördinatie.

Afgesproken is dat de commissie politiek en ouderen het voortouw gaat nemen in het overleg tussen de commissies, om samen een lijn te trekken richting overheid en projectontwikkelaars.

De dag van de ouderen was weer een succes, maar wel werd geconstateerd dat de animo door diverse oorzaken minder was. De commissie ontspanning en educatie werd gevraagd eens na te denken over een andere invulling ervan, waardoor ook andere groeperingen, zoals bijvoorbeeld de allochtonen, erbij betrokken worden.

De seniorenraad bereidde verder het bestuurlijk overleg met de gemeente Venray voor. Daar zal onder meer aandacht worden gevraagd voor de ontwikkelingen rond het Consultatiebureau voor Ouderen, het bouwen en wonen in Venray (zie boven) en de toch weer ontstane parkeerperikelen rond de Dag van de Ouderen.

Vanuit de Centrale

De **Centrale van Ouderenverenigingen** heeft in haar vergadering van 15 september de gedragscode over het bekleden van dubbelfuncties ("omgaan met dubbele belangen en belangenverstrengeling" heet de nota officieel) goedgekeurd. Er is geen strikte regeling getroffen, maar er zijn een aantal regels opgesteld, waaraan mensen die in een dergelijke situatie terecht komen kunnen toetsen of ze integer bezig zijn. Elders in deze Schakel is hieraan een apart artikel gewijd.

Ook stemde de centrale in met de nota representatie en onkostenvergoeding. Deze regelt dat de vrijwilligers in besturen en commissies gelijkelijk en een redelijke vergoeding krijgen voor de kosten die ze maken. Ook is hierin opgenomen een financiële regeling voor de grootte van presentjes bij jubilea of andere gelegenheden.

Het tweede deel van de vergadering bestond uit een lezing over vrijwillige palliatieve terminale zorg, gegeven door mevrouw B. Brugmans, coördinator van de vrijwilligers. Zij gaf een duidelijke uiteenzetting van de diensten die deze vrijwilligers in de laatste maanden van het leven van mensen kunnen leveren.

Een weduwnaar uit de peeltgemeente Boekel
Liep altijd met een grote hond, een echte joekel.

Totdat hij ging verhuizen naar een flat

en hij toen een ruiladvertentie heeft gezet.

Nu loopt hij rond met de
ex van Peer van Oekel.

G&G

VOOR U GELEZEN

Zoals u wellicht al in de krant hebt gelezen: **de aow-leeftijd gaat waarschijnlijk naar 67 jaar.**

Ouderen moeten twee jaar langer doorwerken. Rob Gründemann van TNO Arbeid geeft tips aan

werkgevers om maximaal gebruik te kunnen blijven maken van oudere werknemers. Die op hun beurt kunnen die tips zelf ook gebruiken in gesprekken met de baas: "Ga de dialoog aan met de medewerkers, bijvoorbeeld over hun ideeën om te stoppen. Vaak hangt dit thema in de taboesfeer en draait men om de hete brei heen. Daardoor denkt de medewerker wellicht: ik zal maar stoppen, want mijn werkgever waardeert mij niet meer. Zorg verder voor variatie, opleiding en ontwikkeling, dan blijven de mensen geïnteresseerd om door te werken. Help ook bij het bevorderen van een gezonde leefstijl, waardoor medewerkers zo lang mogelijk actief blijven. (...) Als de werkgever fysiek belastende taken voor de oudere werknemer wegneemt, moet hij nieuwe, uitdagende werkzaamheden aan diens pakket toevoegen, zodat de functie interessant blijft." (uit Noord-Limburg Business)

De ouderenadviseur komt graag bij u langs voor informatie en advies over

- ✓ **Wonen**
- ✓ **Zorg**
- ✓ **Welzijn**
- ✓ **Financiële Regelingen**

 517 317

Wie lang hoest, wert âld.

EEN WELKOM VOOR ONZE NIEUWE BUREN

Mijn vrouw en ik, wij hebben ons dit jaar aangemeld als lid van de KBO in Oostrum.

Veel tijd om aan de activiteiten van de KBO mee te doen, hebben we nog niet. Tot 1 januari 2010 heb ik nog een baan en mijn vrouw en ik hebben het verder druk met onze kleinkinderen, vrienden en familie. Waarom hebben we ons dan toch aangemeld bij de KBO?

De KBO is per gemeente, regio, provincie en landelijk goed georganiseerd. Daarom kan de KBO overal het geluid van de ouderen laten horen. Bijvoorbeeld als het gaat om huisvesting, openbaar vervoer en zorg. Daarnaast worden in KBO-verband interessante en nuttige cursussen gegeven en initiatieven ontplooid op recreatief en sociaal gebied. En dat is allemaal nodig. Want aandacht voor de ouderen is nodig. Tijdens een congres in Wenen in 1982 hebben de Verenigde Naties dit onderkend en een actieplan opgesteld. Thema's die toen door de Verenigde Naties zijn benoemd: de zorg voor ouderen in ziekenhuizen moet verbeteren en we moeten strijd voeren tegen uitsluiting en eenzaamheid. Deze thema's zijn nog steeds actueel. Natuurlijk is de situatie in andere werelddelen zoals Africa of Azië heel anders dan bij ons. Maar ook in Nederland valt er genoeg te verbeteren. Iedereen kent wel verhalen van familie of kennissen of heeft zelf ervaringen over gebrek aan goede zorg in verzorgingshuizen of verpleeginstellingen. En over eenzaamheid horen we misschien niet veel, maar dat is nu juist het gevolg van eenzaamheid. In onze westerse wereld ligt vooral de nadruk op de vitaliteit van de ouderen. Het begint met langer doorwerken en daarna moeten we vooral fit blijven en genieten. Ik ben dit jaar op de 55-plus beurs geweest. Het lijkt er bijna op dat het leven van ouderen vooral bestaat uit genieten. Dus comfortabel wonen, comfortabel bewegen, comfortabel reizen en zelfs comfortabel ziek zijn. Maar iedereen weet dat dit slechts één kant van de werkelijkheid is. De andere kant van de medaille is dat we blijven ploeteren tot aan het eind van ons leven. Daarom is, naast gezondheid en welvaart, onderlinge solidariteit minstens zo belangrijk. We moeten vooral ook aandacht geven aan de ouderen die het niet zo breed hebben of minder gezond zijn. We moeten

oog hebben voor onze buurvrouw, voor de weduwnaar even verder op, voor het echtpaar waar de thuiszorg het enige bezoek is. Ik zou willen dat in onze westerse cultuur meer respect ontstaat voor de ouderdom met haar gebreken, zoals in oosterse culturen. Want respect is de basis voor onderlinge hulp en aandacht, dus voor solidariteit.

We zijn met velen in Venray. Per 1 januari 2010 komen de KBO-afdelingen van Blitterswijk, Wanssum en Geijsteren de gelederen binnen de gemeente Venray versterken. Ik hoop dat de ouderen uit deze drie dorpen van Meerlo-Wanssum, onder wie veel goede bekenden van mij, zich snel zullen thuis voelen in hun nieuwe gemeente. Zoals ook mijn vrouw en ik hebben ervaren.

Joep Hahn.

DE SCHAKEL BESTAAT 25 JAAR

Als u de titel van dit blad op de voorpagina goed leest, ziet u dat De Schakel nu aan zijn 24^e jaargang bezig is. Ergens in 2010 is het blad dus 25 jaar oud.

Dit zilveren feest gaan we niet vieren met taart en drank, noch met toeters en bellen. We gaan er aandacht aan besteden in verhalen. We gaan De Schakel geven, van nu is een nieuw jasje want de outfit is gewassen en wel erg versleten. Het blad moet nodig eens in bad, de kop geknipt en aangetrokken. Hiermee

willen we misschien al in januari beginnen, want alles kan niet in een keer. Van de veranderingen wordt u op de hoogte gehouden. U als lezer hebt misschien zo uw eigen idee over wat er met De Schakel moet gebeuren. Hebt u een suggestie, voorstel, verlangen, vraag. Laat het even weten via ons e-mailadres copij.schakel@seniorenraad.info of stuur een briefje naar De Schakel, Zandakker 10, 5801 DV Venray. U krijgt gegarandeerd antwoord of de redactie iets met uw idee kan doen. Namens de redactie, Jaques Penris

OUDERENBELANGEN VELTUM

Heeft een Ouderenvereniging Veltum zin? De bekende ouderenbonden zijn er toch ook voor de informatie en belangenbehartiging in deze wijk?! Maar wat dan te doen voor ongeveer 680 van de ongeveer 1100 zestigplussers in Veltum die niet bij een

van de bonden zijn aangesloten? En wat te denken van de vernieuwing van het winkelcentrum in Veltum, de bouw van zorgwoningen en het nieuwe wijkontmoetingscentrum?

De samenhang en het sociale contact in Veltum vragen door al die vernieuwingen, de bureaucratisering en de verharding van onze samenleving de komende jaren extra aandacht. Het woongenot staat onder druk. Goede informatie over de wijk wordt daardoor steeds belangrijker.

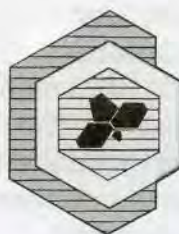
Het elkaar informeren en voor elkaar opkomen als buurtgenoot is van groot belang. Door de nabijheid van een wijkgebonden ouderenvereniging wordt de informatie en belangenbehartiging minder afstandelijk. Je hebt de dienstverlening dicht bij huis. Iedereen weet dat informatie van een bekende of iemand die in je eigen buurt woont veel persoonlijker overkomt. Men kent elkaar vanuit de wijk en hoeft, als het goed zit, minder uit te leggen. Zeker als het nieuwe wijkontmoetingspunt klaar is (eind 2011) kan hier meer werk van worden gemaakt. Een wijkontmoetingscentrum is zeker voor de ouderen in Veltum van het grootste belang. Het is dan gemakkelijker elkaar te ontmoeten en snel te reageren op vragen om informatie. Ouderen hebben daar een groot direct en praktisch belang bij. Het woonklimaat zal door de versterking van de sociale contacten nog beter worden.

Die belangenbehartiging komt niet zomaar, daar zal aan gewerkt moeten worden. Een ouderenvereniging kan daar in ieder geval een aanzet toe geven. Daarbij kan ook gesteld worden dat een ouderenvereniging, door deel te nemen aan het overleg en het werk van de Centrale van Ouderenverenigingen in Venray aan diepte en daadkracht zal winnen. Zo gezien is een Ouderenvereniging Veltum alleen maar winst.

Chris Ter Beek

Wie niet âld wil werre, mot zien aege jong òphânge.

BELANGENVERSTRENGELING (OF NIET)

De seniorenraad en centrale van ouderenverenigingen hebben een nota aangenomen met als titel "Omgaan met dubbele belangen en belangenverstremgeling". Met deze nota willen raad en centrale voor de toekomst een handvat hebben om te kunnen toetsen of

iemand die lid of voorzitter wil worden van commissies of raden binnen de ouderenorganisaties, geen belangen elders heeft, waarmee zijn functioneren in conflict kan komen.

Dubbele petten dragen, zo heet dat in de volksmond. De meningen hierover zijn verdeeld. Kan dat wel, zegt de ene helft van de bevolking. Om maar eens wat te noemen: kan een raadslid, die overdag bij de gasfabriek werkt, meebeslissen over maatregelen tegen de fabriek, als deze in de fout gaat? Is iemand die als wethouder voor sloop van De Kemphaan is, lid zijn van het Kemphaanbestuur en dan tegen de sloop zijn?

De andere helft van de inwoners vindt dat een persoon met meerdere functies meer bereikt. Als de voorzitter van de seniorenraad ook in het bestuur van de winkeliersvereniging zit, kan hij vast meer sponsorgeld lospeuteren dan een ander. En als iemand in meer besturen zit, kan deze de centrale van ouderenverenigingen beter adviseren over te bewandelen wegen om een doel te bereiken. Mogelijk zelfs iets 'regelen'.

Voor beide standpunten is wat te zeggen. Een feit is: in tijden van verkiezingen worden vaak bestuurders van verenigingen gepolst om ook in de politiek te gaan. Daar ziet men blijkbaar minder een probleem in. Er zijn veel situaties waarin het hebben van functies in meer clubs geen probleem hoeft te zijn. Het bovengenoemde voorbeeld van de wethouder is duidelijk: dat geeft moeilijkheden, dat moeten we dus niet doen. Maar die man van de gasfabriek? Dat hangt van zijn functie af: is hij directeur, dan kunnen die functies botsen, maar als hij slechts werknemer is hoeft dat niet. Meerdere functies hebben kan handig zijn bij het inwinnen van informatie of het leggen van contacten, maar het mag nooit leiden tot 'geritsel in de achterkamer' of tot duistere afspraken.

De seniorenraad en centrale hebben daarom een gedragscode gemaakt, waaraan toekomstige kandidaten moeten voldoen. 'Open en eerlijk' moet daarbij de leidraad zijn. Daarbij zal voldoende 'ruimte' worden gegeven aan mogelijke kandidaten.

Bij het overlijden van Ad Steverink

Een man waar ANBO Venray trots op is
Opkomen voor senioren die het niet goed hebben
in woord maar zeker ook in daad
creatief en gedreven.

Velen zullen hem missen.

Wij wensen Mien en de kinderen veel sterkte.

ANBO Venray

Venray-kom activiteiten

Wim, Wim en Toon

Donderdag 12 november zal de heer Toon Verbeek uit Roermond een lezing houden, met veel humor en sentiment, over

“De grote drie van het Nederlands cabaret”.

De bekendste liedjes en conferences van Wim Kan, Wim Sonneveld en Toon Hermans zullen de revue passeren, eveneens voorlopers als Louis Davids en Koos Speenhoff. De inhoud en presentatie van een vorige lezing (Seizoenen in de muziek en schilderkunst) vormde voor ons de reden om de heer Verbeek weer uit te nodigen.

De lezing begint om 14.00 uur in De Kemphaan. Aanmelden via de KBO brievenbus in De Kemphaan of telefonisch bij Trees Cadirci (581238) vóór 9 november.

Activiteiten**Woensdag 4 november**

A Korte fietstocht. Bij goed weer starten we weer om 13.30 uur met onze korte fietstocht van 20 tot 25 km. Wilt u meefietsen? Neem dan op 4 november vóór 10.00 uur telefonisch contact op met Tiny Smolders, Gerda Stoffels of Frans Beks tel. 851234, 588279 of 589083.

Maandag 9 november

Jaarlijks nodigt het bestuur de leden uit die vanuit ANBO actief zijn in Venray of omgeving om hun ervaringen te delen met andere actieve ANBO leden. Het bestuur vindt het ook belangrijk te laten zien dat ANBO zonder de medewerking van de vele actieve leden geen bestaansrecht heeft. De mensen krijgen hier persoonlijk een uitnodiging voor. Mocht u als actief lid geen uitnodiging hebben gehad, neem dan svp contact op met de voorzitter of secretaris.

Dinsdag 17 november

Lezing over kenmerken van het humanisme en het belang van humanistische verzorging. In een tijd van anders geloven en ontkerkelijking blijkt dat steeds meer mensen behoefte hebben aan een vorm van geestelijke verzorging. Vandaar dat wij iedereen willen informeren over de alternatieve zorg en hulpverlening bij het ouder worden die door het humanistisch verbond geboden wordt. Dr. Andre de Bruyn, ambassadeur patiëntenzorg van het humanistisch verbond, en drs. Gerty Bemelmans, humanistisch geestelijk verzorger in het AMC, spreken over het thema: *Waarom humanistische geestelijke verzorging wenselijk is.* Dinsdag 17 november om 14.00 uur in De Kemphaan, opgeven vóór 10 november bij Diny Lemmers, dflemmers@home.nl of tel. 514 362 of via de anbo-brievenbus in De Kemphaan.

Donderdag 26 november verzorgen enkele medewerkers van Synthese een informatiemiddag over **“Het ouderenwerk van Synthese”.**

Aan de orde komen de stand van zaken en ontwikkelingen ouderenadviesing, het signaleringsnetwerk voor eenzaam, het activerend huisbezoek bij ouderen, mantelzorg, dagvoorziening, eetpunten, MBvO, enz. De informatiemiddag begint om 14.00 uur in De Kemphaan. Aanmelden is echt nodig, vóór 23 november via de KBO-brievenbus in De Kemphaan of telefonisch via H. de Klerk (585132)

Op **donderdag 17 december** vindt de jaarlijkse Adventbijeenkomst plaats in “De Witte Hoeve”, Gasstraat 5 in Venray. De bijeenkomst begint om 14.00 uur en eindigt om 17.00 uur. In het volgende nummer van De Schakel krijgt u uitvoeriger informatie. De middag begint met een viering

over de Advent en Kerstmis. Na de viering is er een gezellig samenzijn. Met een tombola en prijsuitreiking zal de middag worden afgesloten. Om organisatorische redenen is ervoor gekozen om, in plaats van aanmeldstroken, vooraf toegangskaarten ad € 5,- aan belangstellenden te verkopen. Deze toegangskaarten zijn genummerd en spelen een rol bij de tombola aan het einde van de middag. De kaartverkoop vindt plaats in **De Kemphaan op woensdag 25 november en vrijdag 27 november tussen 14.00 uur en 16.00 uur.** Er zijn zoveel kaarten beschikbaar als er plaatsgelegenheid is in de zaal.

Kraeje, paosdoeve en pestoeërs hoefde nie te voere.

KBO-REIS CASTENRAY-OIRLO-OOSTRUM: EEN VERSLAG

Langs de Moezel aan de Moezel

Liefst 61 KBO-ers uit Castenray, Oirlo en Oostrum hebben dit jaar deelgenomen aan het driedaagse uitstapje naar de Moezel.

Op 8 september deden we op de heenreis het Wildgehege Hellenthal in de Eifel aan waar we na "Kaffee und Kuchen" een kijkje konden nemen in dit prachtige wildpark. Wie wilde kon met de Gehege-express door het park. Na de lunch begon er een spectaculaire roofvogelshow. Het was mooi te zien hoe de adelaars, valken en buizerds de commando's van de betreffende mensen opvolgden.

We vervolgden de reis naar hotel Pistono te Dieblich, waar we na het inchecken genoten van een prima diner. Het hotel organiseerde 's avonds een weinprobe. Een sommelier vertelde ons op humoristische wijze over de geschiedenis van druivenstruik tot wijn. Van de mogelijkheid tot proeven en kopen van de wijn werd gretig gebruik gemaakt.

Na het ontbijt reden we de tweede dag naar Cochem voor een rondrit van bijna een half uur door de stad met de Mosel-Wein-Express. Daarna kon iedereen de stad in, met de Cochemer Sesselbahn naar het Pinner Kreuz (een

fantastisch mooi uitzicht over Cochem) of een moezelwijnkje drinken op een terras. Daarna maakten we twee uur lang een boottocht over de Moezel naar Alken. Helaas hadden we onderweg enig oponthoud, daar een van onze mensen na een wespensteek naar het ziekenhuis moest. Gelukkig kwam deze 's avonds weer in het hotel. Na het diner was er een heel gezellige dansavond in het hotel.

De laatste dag bracht de bus ons eerst naar de Festung Ehrenbreitstein. De wandeling naar boven was niet voor iedereen mogelijk. Helaas, want vanaf de vesting had men een prachtig uitzicht op stad en landschap. In het centrum van Koblenz zette de chauffeur ons af bij het Deutsche Eck. Het zicht op de samenstroom van Rijn en Moezel is heel mooi om te zien, Willem II op zijn paard is een indrukwekkend standbeeld. Hierna moesten we toch echt naar huis. In Venlo, tijdens ons laatste diner hebben we nog even een in ons midden zijnde bruidspaar (45 jaar) in de bloemetjes gezet. Het was een prachtige reis met mooi weer, een prima hotel en mooie natuur.

Leny Tromp

DAG VAN DE OUDEREN: EEN TERUGBLIK

Dag van de Ouderen

Zowel in Venray als in Wanssum is begin oktober een dag van de ouderen gehouden. In Venray begon dit feest traditioneel: 's morgens een Latijnse hoogmis in de Petrus Bandenkerk, daarna gingen de deelnemers naar de schouwburg om na een kop koffie met vlaai te genieten van een programma van toneel en zang. De Toneelgroep Horst bracht een humoristisch stuk op de planken en daarna waren het de Nederweertse zangeres Aldje Hendrix en muziekgroep Marinka, die de zaal in feeststemming brachten. En feest maakt dorstig. Bij het verlaten van de zaal werd dan ook gretig gebruik gemaakt van de klaar staande drankjes .

In Meerlo-Wanssum had de organisatie van de dag buutereedner Ger Frencken ingehuurd om de lachspieren los te maken. Daarvoor was er een voordracht van het IVN en speelde het senioren-orkest van Horst. Beide middagen waren zeer geslaagd.

A 'che wied wilt gape, motte ok enne groeëte mond hebbe.

DE STAL - EEN OORLOGSDRAMA -

ledere keer als ik de oprit naar de A73 oprij zie ik daar de stal weer staan, de stal die in de herfst van 1944, te midden van oorlogsgeweld, getuige is geweest van het trieste noodlot en de doodstrijd van een onschuldig dier. *Wat is er gebeurd?*

Die stal was eigendom van de Servatius boerderij en lag midden in de weilanden waar mannelijke patiënten geregeld te werk werden gesteld. Aan de overkant van de beek had vader een weiland gepacht en zo doende waren wij bekend met het werk van deze mensen.

Al in de nazomer van 1944 hadden wij het vee uit die weide naar huis gehaald, niet alleen omdat het te gevaarlijk was maar ook omdat de terugtrekkende Duitse soldaten de koeien gewoon stalen en meenamen op transport naar hun heimat.

Al is het nog zo lang geleden en heeft het grootste deel van je leven zich nadien afgespeeld, de beelden van die periode blijven springlevend en zijn op het netvlies gebrand. Het is bijna onmogelijk de sfeer, de spanningen en angsten van die weken en maanden te omschrijven.

Geen films of boeken kunnen ook maar bij benadering dat gevoel omschrijven. Mensen die dit niet hebben meegemaakt kunnen dit nauwelijks onder woorden brengen. Het

was een mengeling van angst maar ook van spanning nu het er dan toch op ging lijken dat we zouden worden bevrijd. Je wist ook niet wat je nog te wachten stond.

Uitgesproken in een jaargetijde waarin de rust langzaam bezit nam van de akkers waarvan de oogst met alle bedrijvigheid van dien nagenoeg binnen was, de weilanden leeg omdat de koeien nachts al op stal stonden, brak toen letterlijk de hel los.

De akkers, weilanden en bossen, dat stukje aarde dat onze kleine wereld was geweest. Waar ik als kind me verwonderde dat de hemel daar in de verte de aarde aanraakte, waar we waren opgegroeid en onze jeugd hadden beleefd, onze vrijheid hadden kunnen botvieren, de natuur door en door hadden leren kennen en waar we ook onze vlegelstreken hadden uitgehaald. Waar we op palmzondag met vader en moeder het veld in trokken om links en

rechts een palmtakje in de grond te steken voor een goede oogst. De akkers waarop we in de zomer op onze rug gingen liggen om zo lang mogelijk de leeuwerik te volgen die al kwetterend alsmaar hoger steeg. Het bouwland waarop we net bezig waren het ploegen en eggen te leren onder toezicht van vader of van onze knecht.

Dat alles veranderde in een aantal weken in een vreemde en ontredderde wereld waarin niets meer normaal functioneerde. Werken op diezelfde akkers werd te gevaarlijk, eerst door de granaatscherven van het Duitse luchtafweergeschut, nadien door de granaatbeschietingen. Je besepte nauwelijks wat je overkwam doordat je eigen vertrouwde omgeving, de grote boomgaard achter de boerderij, de daarachter liggende akkers met in de verte het boske, ineens gevaarlijk gebied werd, het werd je gewoon afgenomen.

Het Duitse leger dat in wanorde over de Venrayse weg richting Duitsland trok met alles wat maar enigszins op een voertuig leek waarop van alles en nog wat vervoerd kon worden. Hele kuddes rundvee

werden buitgemaakt en die onschuldige dieren sjokten geduldig onder begeleiding van Duitse soldaten door Castenray op weg naar de Heimat. De brullende Tiger II tanks, per spoor vanuit de Ardennen naar Venlo overgebracht, die met roodgloeiende uitlaten in de avonduren de laatste kilometers naar het slagveld in Overloon denderend aflegden via de Venrayseweg.

De spanning voor de komende bevrijding werd weggevaagd en maakte plaats voor een leven van dag tot dag in angst voor wat er weer stond te gebeuren. De eerste keer keken we verrast naar de zandfontein die opspoot als er weer een granaat insloeg. Mooi om te zien, maar wij leerden hoe gevaarlijk ze waren en hoe verwoestend de scherven door de dakpannen sloegen of door deuren en ramen. Later wisten we dat als de granaten fluitend overkwamen, we ons geen zorgen hoefden te maken. Maar o wee als ze begonnen te sissen, dan moest je zo snel mogelijk dekking zoeken. Als in een nachtmerrie of een naderend onweer begon het oorlogsgeweld langzaam bezit te nemen van ons leefgebied, iedere dag werd het gevaarlijker en het vee moest toch gevoerd worden. Het benodigde groenvoer moest, als het even rustig was, snel van de akkers naar binnen gebracht worden. Ondertussen wist je al wanneer het

gevaarlijk ging worden als het gerommel van de kanonnen uit een bepaalde richting kwam. Dat voer van het veld halen op een kruiwagen was een spannende klus.

Als het nacht was werd de horizon af en toe hel verlicht als de terug trekkende Duitsers de achter gebleven munitievoorraden opbleezen. Hoog boven ons vlogen de Amerikanen met hun vliegende forten weer naar het machteloze Duitsland. Sommigen werden op de terugweg alsnog verrast door de snelle Duitse jachtvliegtuigen en kwamen brandend met huilende motoren naar beneden. Dat geluid van die dolgedraaide motoren klonk als een doodskreet. Dan werd het plotseling stil en kwamen de brandende stukken van het vliegtuig als fakkels naar beneden dwarrelen en je hoopte dan maar dat de piloten zich tijdig in veiligheid hadden kunnen brengen. Dat lukte lang niet altijd en dat beeld van het stoffelijk overschot van een van de bemanningsleden tussen de verwrongen wrakstukken van een Lancaster, neergestort in de Castenrayse bergen, is mij altijd bij gebleven. Iedere familie heeft in die periode adembenemende en angstige momenten meegemaakt, iedereen die dit heeft meegemaakt kan nu nog verhalen vertellen hoe het er toen aan toe ging. Sommige verhalen zijn ronduit dramatisch vanwege doden of ernstige oorlogsverwondingen, andere verhalen zijn bloedspannend en, hoe gek het ook klinkt, soms ook humoristisch:

Eind november, ik was in het niemandsland de dakpannen van het woonhuis van mijn oom Wim Michels, molenaar in Oirlo, aan het recht leggen, toen ik opeens een huppelende brencarrier over het puin van de opgeblazen windmolen op mij af zag komen. Een van soldaten sprong uit dat vreemde voertuig en sommeerde mij met de handen omhoog van de ladder af te komen. Nadat hij me grondig had gefouilleerd, was ik dan bevrijd.

Na de oorlog was het aanpakken geblazen, boerderijen waren zwaar beschadigd, de landerijen levensgevaarlijk door land- en tankmijnen en soms blindgangers, karren en vierwielige wagens waren kapot of gestolen door de vertrekkende Duitse soldaten, kortom het was een grote chaos. Het vee was gestolen en de overgebleven varkens, kippen hadden we allang niet meer, waren ten prooi gevallen als voedsel voor de Duitse soldaten. Op onze boerderij had een varken het gered. Jammer dat het beest niet kon vertellen hoe het dat geflikt had. De Schotse soldaten, jawel, compleet met doedelzakken, hadden de zeug verwend met heerlijke biscuits uit van die grote blikken.

Nu terug naar het begin van dit verhaal.

Volgens overleveringen hadden medewerkers van de Servatius boerderij een hengst, om veiligheidsredenen, gestald in die eenzame stal in het nu

bekende Beekdal, halverwege Leunen. Wanneer het paard daar is gestald werd er niet bij verteld, wel dat het dier daar een hongersdood is gestorven. Dat kwam door dat het verzorgen van de hengst steeds gevaarlijker werd vanwege granaatinslagen waardoor men ten slotte de verzorging moest opgegeven. Toen het weidegebied weer veilig was, troffen de diervverzorgers het paard dood aan in de stal en had het in zijn doodstrijd een houten voederbak half afgeknabbeld...

Nu staat die stal er nog steeds, alléén met zijn verleden, de stenen kunnen niet praten.

Sjaak van Osch.

HEBT U EEN MO(NU)MENTJE?

Een serie over monumenten en kunstwerken in Venray.

Over kunst is soms heel wat te doen. Neem bijvoorbeeld het tot op het bot uitgekledde skelet dat 'even' in de Wilhelminastraat stond. Men kon Tesco zelfs laten spreken. Maar het kunstwerk werd vernield; de restanten verhuisden naar het Odapark. Uit hartje Venray is meer verdwenen. Ook moedwillig, met opzet, maar dan wel met goede bedoelingen. Zoals de boot, het kunstwerk in de Bleek dat officieel Rust in de arena heet. Op het winkelpleintje komen straks enkele lichtobjecten van leerlingen van het Raaylandcollege. De 'ondergedoken' boot kwam weer boven water in de opgeknapte tuin van het veertigjarige Schuttersveld. Jammer alleen dat de boot er op het droge ligt. Het ondiepe vaarwatertje en ook de

stenen zithoek van het kunstwerk bleven in de Bleek achter. De Brabantse kunstenaar Peter van den Berk (Olland) riep er met boot en een decor van een arena een sfeer van spanning en ontspanning op: een rust(ige) plaats in de actieve omgeving van het winkelcentrum. Van het Bleekkunstwerk – door Bouwmij. Janssen geschonken bij de

oplevering van het winkelcentrum in 1988 – is met de boot alleen de stalen zuilenrij (colonnade) naar de tuin van het Schuttersveld verhuisd. Afgaande op de titel is het daar op zijn plaats. Na een levenstocht op al of niet woelige baren leven de bewoners van het verzorgingshuis er in rustig vaarwater. En aanmoedigingen en applaus zoals in arena's klinken in de tuin rond de jeu-de-boulesbaan.

Paul Reiniers

WAT DOET DE COMMISSIE OUDERENHUISVESTING?

Wat doet de commissie voor u?

De Centrale van Ouderenverenigingen, waarin samen ongeveer 3800 ouderen zijn verenigd, heeft in het verleden een commissie in het leven geroepen om specifiek aandacht te besteden aan woningen voor ouderen. In die commissie zitten vrijwilligers met bouwkundige ervaring of praktische belangstelling in alles wat met huizen te maken heeft.

Deze commissie adviseert Wonen Venray en de gemeente Venray over alle zaken die met woningen voor ouderen samenhangen. De commissie probeert alle nieuwbouwplannen in een zo vroeg mogelijk stadium te toetsen aan de eisen die daarbij gesteld worden. De norm is tegenwoordig 'levensloopbestendigheid'.

Nieuwbouw

Dat wil zeggen dat de bewoners van zo'n woning – worden ze onverhoopt ooit hulpbehoevend – in hun eigen woning kunnen blijven, zonder dat dan het huis weer moet worden aangepast. Een architect moet de huizen zo ontwerpen dat later, als het nodig is, een rolstoel probleemloos gebruikt kan worden: badkamer en slaapkamer moeten groot genoeg zijn en ze moeten gelijkvloers en zonder dorpels worden ingepland.

Deuropeningen en gang moeten breed genoeg zijn en er moet zelfs ruimte zijn om met een rolstoel makkelijk van richting te veranderen.

In het verleden is gebleken dat ontwerpen van nieuwe woningen niet altijd aan die eisen voldoen. Daarom toetst de commissie ouderenhuisvesting (COH) alle bouwplannen aan de door haar opgestelde eisen. Meestal kan dit zelfs zonder extra kosten. Met burgemeester en wethouders van Venray heeft de commissie in een overeenkomst (convenant) vastgelegd, welke rol en verantwoordelijkheden de COH heeft. Projectontwikkelaars, architecten en aannemers worden in het ontwerp stadium door de gemeente erop gewezen, dat de toetsing door de COH moet hebben plaats gevonden, voordat een bouwvergunning wordt verstrekt.

Bestaande huizen

Naast deze nieuwbouwadviezen adviseert de COH ook bij het aanpassen van bestaande woningen. Dit heeft er in het verleden toe geleid dat een groot aantal huurwoningen van Wonen Venray zijn "opgeplust", waardoor men langer zelfstandig in die

woning kan blijven wonen. Samen met het bedrijf "De Aanpak" is een brochure met de titel: "Wij maken het u gemakkelijk" opgesteld waarin de meest voorkomende woningaanpassingen staan beschreven met een daarbij horend "prijkaartje".

Met name de aanpassingen in de badkamer (inloopdouche zonder hoge instap) en voorzieningen bij het toilet, om hulp door anderen probleemloos mogelijk te maken, springen daarbij in het oog. Een ander voorbeeld hiervan is de renovatie van de Hoge Beek flat, waarbij door Wonen Venray telkens drie flatwoningen zijn omgebouwd tot twee grotere, levensloopbestendige appartementen.

Daarnaast organiseert de COH themamiddagen over alle mogelijke aspecten die met het wonen voor ouderen samenhangen: In het recente verleden waren dit onderwerpen als "wonen en zorg",

De commissie, met helemaal links voorzitter Mutsaers

"woningaanpassingen en opplussen", "het woningmarktonderzoek", "veiligheid in en om de woning" en "woonconcepten voor medioren en senioren". Op dit moment wordt een themamiddag over generatiewoningen voorbereid.

Generatiewoningen

Op maandag 7 december zal het Tweede-Kamerlid mevrouw Sterk haar ideeën over generatiewoningen uiteenzetten. Verder zullen wethouder Teunissen, alsmede representanten van Wonen Venray en de Marokkaanse en Turkse gemeenschap, ieder vanuit verschillende verantwoordelijkheden hun bijdrage leveren. Nadere informatie hierover zal in de volgende Schakel worden gepresenteerd. *Noteer de datum alvast.* Kortom, de COH zit niet stil.

Commissie Ouderen Huisvesting Venray,
Wil Mutsaers, voorzitter.

Gén jaormernt zónder ezels.

GPV NIEUWS

Vervolg van de toelichting van de 22 Standaard Regels "Gelijke kansen voor mensen met een beperking van welke aard dan ook". Hierbij aandacht voor de volgende serie regels, die de basis vormen van het werkmodel "Agenda 22".

REGEL 18: **Organisaties van mensen met functiebeperkingen.**

Overheden moeten het recht erkennen van belangenorganisaties om

mensen met functiebeperkingen te vertegenwoordigen en hen het recht geven bij de besluitvorming over het beleid mee te praten.

REGEL 19: **Training en personeel.**

Overheden zijn verplicht te zorgen voor een doelmatige training op ieder niveau van personeel dat betrokken is bij de planning en voorbereiding van programma's en voorzieningen voor personen met functiebeperkingen.

De vraag is dan of medewerkers van de gemeente, die regelmatig in contact komen met mensen met een functiebeperking, deze training ook krijgen.

REGEL 20: **Nationale controle op en evaluatie van beleidsprogramma's van de 22 regels.**

Overheden zijn verantwoordelijk voor voortdurende controle en evaluatie van nationale programma's en diensten voor gelijke kansen voor mensen met functiebeperkingen. Hoe verloopt de evaluatie van beleids- en actieprogramma's en zijn de procedures vastgelegd in protocollen?

(Wordt vervolgd)

Informatiebus 1202

Bus 1202 is een aangepaste bus, toegankelijk voor iedereen, waarin o.a. informatie wordt verstrekt over de toegankelijkheid van openbaar vervoer. Tevens kunnen mensen zien en ervaren hoe een 'inclusieve samenleving', dat is een samenleving die voor iedereen toegankelijk is, eruit kan zien. In het kader van Agenda 22 is aansluitend op deze actie 's avonds een politiek debat. Op **maandag 2 november** staat De bus 1202 tussen 11.00 – 16.00 uur op de weekmarkt, op de Julianasingel te Venray,

ter hoogte van ABN-AMRO bank. Het politieke debat heeft tussen 19.30 - 21.00 uur plaats in conferentiecentrum De Witte Hoeve, Gassstraat 5. Bij dit debat worden o.a. uitgenodigd de afgevaardigden van de politieke partijen, wethouders en gemeenteambtenaren en afgevaardigden van belangengroeperingen. Het debat staat onder leiding van Lucille Werner, tv-presentatrice, en Jaap van der Doef, oud-staatssecretaris en oud-burgemeester van Vlissingen. Beide activiteiten worden ondersteund door Programma Versterking Cliënten Positie (VCP) (www.programmavcp.nl) en de Taakgroep Handicap en Lokale Samenleving (THLS) (www.handicapenlokalesamenleving.nl).

Vrijwilligersorganisatie 2009

Wij zijn bijzonder verheugd u mee te kunnen delen dat het GehandicaptenPlatform Venray tot de laatste zes genomineerden behoort van de Vrijwilligersorganisatie van het jaar 2009. Omdat hierbij ook een publieksprijs te winnen is, willen we u graag van harte uitnodigen om op zaterdag 21 november 2009 massaal naar de Schouwburg van Venray te komen, waar u een stem kunt uitbrengen op het Gehandicapten-Platform Venray. Mogen we op u rekenen?

Jac Haegens

COLOFON

De Schakel is het informatieblad van de Centrale van Ouderenverenigingen Venray en van de Seniorenraad Venray. De Schakel is, in kleur, óók te lezen op www.seniorenraad.info. De Schakel verschijnt 10x per jaar in een oplage van 3080 exemplaren. Het volgende nummer verschijnt op 4 december. Kopij kan worden aangeleverd tot en met zondag 22 november.

Redactie:

Herman Jacobs, Jaques Penris (voorzitter), Maria Lenkens-Ermens, Mariëtte Beerkens-Sloot, Wil Geurts.

Redactiesecretariaat:

Annemie Grotens
Dagobberthof 30, 5801 JK Venray
Tel. 0478 - 58 30 50
e-mail: secretariaat.schakel@seniorenraad.info

Aanleveren kopij:

e-mail: copij.schakel@seniorenraad.info
of bezorgen bij J.Penris
Zandakker 10, 5801 DV Venray

Grafische vormgeving:

Maurits Kuit [maurits.schakel@seniorenraad.info]

Drukwerk:

NLW grafisch - Venray

De Schakel wordt mogelijk gemaakt door financiële steun van de gemeente Venray en van "Wonen Venray".